

KRONIKA

Na jubileum prof. Valentíny Andrusovovej

24. októbra 1978 sa dožíva významného životného jubilea prof. Valentína Andrusovová, verná členka Československej geologickej spoločnosti a Slovenskej geologickej spoločnosti od ich založenia. S menom jubilatky je úzko spätá prekladateľská činnosť vedeckej geologickej literatúry do ruštiny a francúzštiny, čím sa veľkou mierou zaslúžila o šírenie dobrého mena československej geológie, najmä problematiky týkajúcej sa Západných Karpát. Osobitne treba vyzdvihnúť, že jubilatka dodnes patrí medzi najfundovanejších odborných prekladateľov do spomenutých jazykov. Túto činnosť zvládla na vynikajúcej úrovni vďaka hlbokému poznaniu ruštiny a francúzštiny, ktoré získala na popredných európskych školách, ako aj širokému rozhľadu v geologickej problematike.

Prof. Valentína Andrusovová sa narodila 24. októbra 1898 v Leningrade. Základnú a strednú školu (5 tried gymnázia) absolvovala v Moskve a skúšku dospelosti vykonala v Ženeve. Po úspešnom ukončení strednej školy sa zapísala na Prírodovedeckú fakultu v Lausanne. Už počas vysokoškolského štúdia ju zaujali prednášky z geológie, ktoré navštevovala u svetoznámeho profesora M. Lugeona, ako aj prednášky E. Gagnebena a N. Oulianova. V roku 1923 dostala diplom Licence ès sciences a pod vedejším profesorom N. Oulianova pokračovala v štúdiu pyroxénov metódou Fedorovho mikroskopu.

Záujem o filológiu sa u nej prejavil už počas štúdia vo Švajčiarsku, kde ako externistka navštevovala niektoré prednášky na filologickej fakulte.

V roku 1925 prišla do Prahy. Vedomosti z geológie si prehľbovala u profesora F. Slavíka a R. Kettnera. Súčasne pracovala v laboratóriu dr. V. Veselého a má zásluhu o zavedenie Fedorovej metódy u profesora A. Orlova.

Už v roku 1926 sa začala venovať odborným prekladom z geologických vied. Prekladateľské schopnosti si prehľbovala na Inštitúte E. Denisa. Získané vedomosti z geológie a filológie, ako aj vlastná precíznosť sa odzrkadlili v kvalite odborných prekladov v rozličných geologických časopisoch. Ťažisko jej prekladateľskej činnosti v rokoch 1926–1938 bolo v časopisoch Ústredného ústavu geologického v Prahe. Z tohto obdobia si osobitnú pozornosť zasluhujú preklady práce O. Pacáka Těšiny, J. Baštu *L'unité de la force...*, a hlavne syntetizujúca práca o stavbe Západných Karpát D. Andrusova — A. Matějku *Guide des excursions dans les Carpates occidentales*, ktorá vyšla pri príležitosti III. zjazdu KBGA v roku 1931 v Československu.

Po prechode do Bratislavy v roku 1939 sa jej odborná prekladateľská činnosť postupne sústredila na geologické časopisy, ktoré začal vydávať Geologický ústav D. Štúra (*Geologické práce — Zošity, Geologické práce — Správy, Západné Karpaty atď.*), ako aj na Geologický zborník SAV a *Acta geologica et geographica Universitatis Comenianae*.

Jubilantka má aj veľkú zásluhu o preklady odborných geologických prác do ruštiny, ktoré sa začali zverejňovať od roku 1945. Osobitný význam má jej pedagogická činnosť na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave, kde pôsobila od roku 1945 až do odchodu na dôchodok v roku 1965. Tu vyučovala ruštinu a istý čas viedla katedru cudzích jazykov a neskoršie katedru ruštiny, ako aj prípravu aspirantov. Viedla aj štúdium popri zamestnaní v Bratislave, Žiline, vo Zvolene a v Nitre. Na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave napísala s kolektívom autorov učebnice z ruského jazyka (1960, 1962, 1964).

Treba ešte uviesť, že okrem geologických prekladov a spomenutých pedagogických prác prekladala aj odbornú-populárnu literatúru o slovenských jaskyniach (A. Droppa: *Dobšinská ľadová jaskyňa, Vážecká jaskyňa, Gombasecká jaskyňa*, Domica atď.; R. Roubal: *Tatranské doliny*; I. Sutóris — M. Mahdalin: *Slovensko a iné*).

Jubilantka aj po odchode do dôchodku zostala verná prekladateľskej činnosti v geológii, má ustavičný záujem o činnosť Slovenskej geologickej spoločnosti, pravidelne sa zúčastňuje na všetkých jej podujatiach. Až dodnes je prof. Valentína Andrusovová veľmi aktívna a s veľkým oduševnením naďalej prekladá odborné práce, za čo jej Slovenská geologická spoločnosť, ako aj celá československá geologická pospolitosť ďakuje a do ďalšieho života želá mnoho zdravia a osobnej spokojnosti.

O. Fusán — O. Samuel